

קבץ

דבורי מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחוקים, אשר מתוך
הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקון
העדרים, להתחוק בעבודת הבורא בכל דרגת שיהיו נמצאים
בסעודת מלכה מלכה ושבע ברכות מוצאי שבת פרשת ויצא

על ידי

מרן מוהרא"ש שליט"א

אור לי"א בסליו תשע"ג

יצא לאור ארב שבת וישלח תשע"ד

על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי ברסלב

עיר הקדש ירושלים תובב"א

דָּא הִיא סְעוּדַתָּא דְדוּד מְלָכָא מְשִׁיחָא

במוצאי שבת קדש פרשת ויצא תשע"ג, השתתף מוהרא"ש בסעדת מלכה מלכה לכבוד שמחת השבע פרכות לאחד מחתני אנשי שלומנו, ודבר דבורים נוראים ונפלאים מעניינה של סעדה זו, ומלמוד החתחוקות הנפלאה של דוד המלך, ועוד ענייני חכמת החיים ודבקות הבורא ותפירה שמו בתורה ובתפלה.

.א

לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת

התאספנו כאן לכבוד סעדת מלכה מלכה, בדאיתא בשלחן ערוך (סימן ש'): 'לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת כדי ללזות את השבת, אפלו אינו צריך אלא בנות; וזה סימן שלם ומיחד בשלחן ערוך. והנה ידוע מה שרבונו ז"ל אמר: 'אתם יכולים לקמט את ספרי ככל שתרצו, רק אל תזווזו מסעיה קטן אחד של השלחן ערוך, והקפיד מאד שילמדו שלחן ערוך בכל יום, ויתנהגו בכל הנהגותיהם על פי שלחן ערוך. לכן עלינו להקפיד ביותר לקיים בכל שבוע סעדת מלכה מלכה, וזה לא רק סעיה קטן בשלחן ערוך, אלא סימן שלם!

ב.

גדלה מאד מעלת וחשיבות הסעודה הקדושה הזאת

וידוע מה שאמרו צדיקים בשבחה מעלת סעודה זו, בדרך מליצה מהפסוק (שבפרשת השבוע): **והנה שלם מצב ארצה וראשו מניע השמימה**; אשר סל"ם הוא ראשי תבות: סעדת לונה מלכה, שמעלתו גדלה עד לשמים... והנה השם של הסמ"ך מ"ם הוא ראשי תיבות סעדת מלכה אין לעשות, כי כיון שגדלה מאד מעלת וחשיבות הסעודה הקדושה הזאת, מניח את עצמו הסמ"ך מ"ם לארץ ולרחב למנע ולעכב את הסעודה הזאת, ויערים כל מיני מניעות והפרעות, יתן לעשות הכל – רק שלא לקיים מצות סעדת מלכה מלכה, שהוא דין מפרש בשלחן ערוך, וכנ"ל.

ג.

אכילת שבת בלוי קדש בלוי אלקות

בשבת קדש מתגלה השמחה הגדולה מעצם האלקות, כל הפריאה נחה ואנו שובתים ממלאכה ואיננו מתעסקים בשום דבר גשמי, רק לנחם ולשמוח כל השבת, ועלינו לתת שיר ושבח ותודה והודאה להשם יתברך שאנו יהודים שומרי שבת כהלכתו ואנו זוכים לענג את השבת, כמו שחז"ל אומרים (שבת קיח ע"א): **כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים**, שבת זהו הרי עצם אלקות. כמו שרפנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נו): **אכילת שבת בלוי**

קדש בלוי אלקות, איתא במדרש תנחומא – 'ענג שבת השוב באַלף תעניות'. בשבת מאיר רק אלקות – אין כלום. ברוך השם אין צ'קים, אין כסף, אין בנקים, אין כלום, אין שום מלאכה... בשבת נחים, אין כלום חוץ משמחה!

ד.

להמשיך קדשה של שבת לששת ימי החל

באשר פנה הודה וזיה הנפלא של שבת קדש, וזכינו לערוך שלשט הסעדות (פנגד אברהם יצחק ויעקב), מבדילים על הכוס, צריך פבר להתחיל לרוץ ולעסב בצרכי הול, וזאת היא מעלת סעדת מלכה מלכה (לזות את השבת), על דרך מה שרבונו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ב): 'על ידי שממשיכין קדשה של שבת לששת ימי החל, על ידי זה נתגלה האהדות הפשוט יתברך; הינו שעלינו לקחת את השמחה של שבת – שבכל משה ימות השבוע נהיה שמחים כמו בשבת קדש. שבת קדש היא עצם השמחה! ולכן אסור לעשות שום מלאכה ושום עבודה, כי הכל מתנהל לכד בהשמחתו יתברך ללא התערבות של יציר נוצר, הכל רק על ידי אלקות.

בשמוע מוצאי שבת – צריך לרדת מן השבת אל תוך בגדי החול, חולצים את השטריימל, פושטים את בגדי השיראין של שבת קדש עם הפזמקאות הלבנות, ולובשים בגדי עבודה, מחר, יום ראשון,

בְּכָר הוֹלְכִים לְעָבוֹד – וְכָךְ נִתְּנָה עֲסוּקִים כָּל הַשָּׁשָׁה יָמִים. לָכֵן אָנוּ
מִסְבִּים לְסַעֲדַת מְלוּחַ מְלוּכָה בְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת קִדְשַׁת שַׁבַּת קִדְשׁ
לְשִׁשַׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הַבָּאִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְמִזְבֵּחַ.

ה.

דוד המלך היה עמוד היסורים:

וְכַדִּי לְהַבִּין אֶת הַשִּׁיבוֹת שֶׁל מוֹצְאֵי שַׁבַּת וְסַעֲדַת זֶה שֶׁל מְלוּחַ מְלוּכָה,
צָרִיךְ לְהַקְדִּים לְדַבֵּר מֵעַנְיָנוּ שֶׁל דָּוִד מְלוּכָה מְשִׁיחָא, אֵיךְ שֶׁמִּתְנַגֵּחַ
לָנוּ דְמוּתוֹ הַקְדוּשָׁה מִתּוֹךְ מְקַרְאֵי הַקִּדְשׁ. הִנֵּה דָוִד הַמְּלוּךְ הֵיחָד עֲמוּד
הַיִּסּוּרִים! בְּכָר מְלֻדָּתוֹ, רָחֲקוּ אוֹתוֹ אֲחֵיו¹ וְאִף פָּסְלוּ אֶת יְחוּסוֹ,
רַחֲמָנָא לִיִּצְלוּ.

אֵךְ דָּוִד הַמְּלוּךְ לֹא נִבְחַל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, אֲלֵא הִלָּךְ אֵל הַיַּעַר,
וְשָׁם עָר שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָךְ הָיָה רוֹעֵה אֶת צֹאן
אֲבִיו יִשִׁי, וּמִזֶּה נִתְיַסַּד כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁיִּסַּד, כִּי לֹא רַק אֶת הַמֵּאָה
וְחַמְשִׁים מְזוֹמְרִים אֵלוֹ הַנִּמְצָאִים בְּסֵפֶר תְּהִלִּים אָמַר דָּוִד הַמְּלוּךְ,
אֲלֵא הֵיחָד מִפְּרֵשׁ שִׁיחָתוֹ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל דְּבוּר וְדִיבוּר שֶׁלוֹ
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֵיחָד שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְאֵל הַיָּי.

¹ תָּאָרוּ לְעַצְמְכֶם שְׂאוּמְרִים לְאַחַד: "אִתָּה לֹא מִשְׁלָנוּ".

דוד המלך למד: אמר לאבד את עצמו במצבים הקשים והמרים ביותר:

וימאז התחיל לעבור עליו מה שעבר, וכאשר שמע שגלית מחרף מערכות ישראל² – בזהו אחיו שעוזב את הצאן, ואף שבקש שאול שיביאו אותו אליו, לא האמין לו המלך בפתחה³, אבל זכה להתיצב באמין הלב לפני הרשע גלית הפלשתי⁴, ואחר שנצח אותו באפן

² בדכתיב (שמואל-א פרק יז): ויאמר דוד אל האנשים העמדים עמו לאמר מה יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הלז והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל הזה כי חרף מערכות אלהים חיים; ויאמר לו העם כדבר הזה לאמר זה יעשה לאיש אשר יכנו: וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף אליאב בדוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני ידעתי את זדנך ואת רע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת; ויאמר דוד מה עשיתי עמה הלוא דבר הוא; ויסב מאצלו אל מול אחר ויאמר כדבר הזה וישבהו העם דבר כדבר הראשון; וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקחהו; ויאמר דוד אל שאול אל יפל לב אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה.

³ וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני שאול ויקחהו; ויאמר דוד אל שאול אל יפל לב אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה; ויאמר שאול אל דוד לא תוכל ללכת אל הפלשתי הזה להלחם עמו כי נער אתה והוא איש מלחמה מנעריו; ויאמר דוד אל שאול רעה היה עבדך לאביו בצאן וכא הארי ואת הדוב ונשא שם מהעדר; ויצאתי אחריו והכתיי והצלתי מפיו ונקם עלי והחזקתי בזקנו והכתיי והמיתי; גם את הארי גם הדוב הנה עבדך והנה הפלשתי הערל הזה כאסד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים.

⁴ ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם אתם בכלי הרעים אשר לו ויבילקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי, ויבט הפלשתי ויראה את דוד ויבזהו

מפלא⁵, וְהָיוּ צָרִיכִים לְקַיֵּם הַהִבְטָחָה לְתֵת לוֹ אֶת מִיבֵל בֵּת שְׂאוּל לְאִשָּׁה, גַּם אִזּוּ הַצָּרָף לְהַכִּיָּא מִקֶּדֶם עֲרָלוֹת פְּלִשְׁתִּים וְכוּ', וְאַחֵר כְּדֵּן שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ הִחַל לְרַדְפוֹ מְאֹד, וּבִרְחַ מִמֶּנּוּ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּבְזִמְנֵי בְרִיחָתוֹ הָיָה בְּמִצְבַּע נֹרְאָ – וַיִּשְׁלַח שְׂאוּל מַלְאָכִים אֶל בֵּית דָּוִד לְשַׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בְּבִקְרָ וַתִּגְדֹּר לְדָוִד מִיבֵל אִשְׁתּוֹ לְאֹמֵר אִם אֵינְךָ מִמְּלֹט אֶת נַפְשְׁךָ הַלְיִלְהָ מִחֵר אֶתְּהָ מוֹמֶת; וַתִּרְדֵּ מִיבֵל אֶת דָּוִד בְּעַד הַחֲלוֹן וַיִּלְךָ וַיִּבְרַח וַיִּמְלֹט; וַתִּקַּח מִיבֵל אֶת דָּוִד הַמְּטָה וְאֵת כְּבִיר הָעֵיזִים שָׂמָה מִרְאֲשֵׁתָיו וַתִּכַּסּ בַּבִּגְדִּי; וַיִּשְׁלַח שְׂאוּל מַלְאָכִים לְקַחַת אֶת דָּוִד וַתֹּאמֶר הֲלֵה הוּא; וַיִּשְׁלַח שְׂאוּל אֶת הַמַּלְאָכִים לְרַאוֹת אֶת דָּוִד לְאֹמֵר הֲעִלּוּ אֹתוֹ בַּמְּטָה אֲלֵי לַהֲמַתּוֹ;

בי הִיָּה נֶעַר וְאֶדְמִנִּי עִם יָפָה מִרְאָה; וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל דָּוִד הַכֶּלֶב אֲנֹכִי כִּי אֶתְּהָ כֹּא אֲלֵי בַּמְּקוֹלוֹת וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דָּוִד בַּאֲלֵהָיו.

⁵ שְׁהִמִּיתוֹ עִם הָאָבֵן שְׁקָלַע לְמִצְחוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְהָיָה כִּי קָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּלְךְ וַיִּקְרַב לְקִרְאֵת דָּוִד וַיִּמְהַר דָּוִד וַיִּרְץ הַמַּעֲרֵכָה לְקִרְאֵת הַפְּלִשְׁתִּי; וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֶל הַפְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אָבֵן וַיִּקְלַע וַיִּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי אֶל מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע הָאָבֵן בְּמִצְחוֹ וַיַּפֵּל עַל פָּנָיו אֶרְצָה"; שָׁזָה הָיָה סוּד הָאֲמוּנָה שֶׁהַתְּחִזּוֹק בָּהּ דָּוִד, כְּמוֹ שְׂאִיתָא שְׁחַמְשַׁת הָאָבִיבִים הָיוּ שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד, וְזֶה הָיָה כְּנִגּוּד קִלְפָתוֹ שֶׁל גְּלוּת, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּשִׁי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ד'). גְּלוּת הָיָה מִצַּח הַנְּחֹשׁ שֶׁרְצָה לְהִרְאוֹת שְׁכָל דְּבַר הוּא טַבַּע מְקַרָּה וּמְזוּל', וְלִכְּנֵן הַתִּיַּצֵּב בְּבִקְרָ וּבְעֵרֵב, לְחֶרֶף מַעֲרֻכוֹת וְכוּ', כְּדִי לְבַטְלֵם מִקְרִיָּאת שָׁמַע שֶׁהִיא אֲמוּנַת הַיְחוּד, וְלִכְּנֵן דָּוִד הַתְּחִזּוֹק בְּאֲמוּנָה שְׁלֵא לְפַחַד מִמֶּנּוּ כָּלֵל, וְעַל יְדֵי זֶה נִצְּחוּ.

ויבאו המלאכים והנה התרפים אל המטח וכביר העזים מראשתי; ויאמר שאול אל מיכל למה ככה רמיתני ותשלחי את איבי וימלט וגו' וְדוֹד בָּרַח וַיִּמְלֹט וכו' ⁶. ומה עשה דוד המלך באותו זמן? איך התחנך בתוך הצרה הנוראה הזאת – התפלל אל השם יתברך! שר שירות ותשבחות אל הבורא כל עולמים, וכמו שאנו אומרים במזמור נ"ט שבתהלים: לַמְנַצֵּחַ אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת לְחַמִּיתוֹ. אם נתאר לעצמנו את המצב הזה – נבהל, איך שאדם נמצא במציאות כזאת שחבית מקף שוטרים והילים שמתכוננים לפרוץ לביתו, לשלח בו יד, חם ושלום, רחמנא ליצלן, איך היה מרגיש אז? ודוד המלך התחיל להתפלל ולכבות תוף בדי שירת קדשו: הַצִּילֵנִי מֵאֵיבֵי אֱלֹהֵי מוֹתְרָא קוֹמְמִי תִשְׁגַּבֵּנִי; הַצִּילֵנִי מִפְּעָלֵי אֹרֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי; פִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יַגִּירוּ עָלַי עֲזִים לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא חַטָּאתֵי הִי; אֵלֶּה תַּפְלוֹת נוֹרָאוֹת בְּמַצָּב שְׂבֻחָה...

בכך למד אותנו דוד המלך, מהו הכח של תפלה! – אסור לאבד את עצמו במצבים הקשים והמרים ביותר! רק עלינו לדעת שהעצה היחידה היא תפלה! ואז רואים ישועה].

⁶ שמואל א' פרק יט.

בכל צרה ידע שהפנתת היחידה היא רק לברח אליו יתברך

כך עברו עליו כל חייו הקדושים, וגם מצינו שפבל מאשתו בְּדַכְתִּיב (דברי הימים-א טו, כט): "וַיְהִי אַרְוֹן בְּרִית ה' בֵּא עַד עִיר דָּוִד וּמִיכַל בַּת שְׂאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מֵרָקַד וּמִשְׁחַק וַתִּבֹּז לוֹ בְּלִבָּהּ"; וגם סבל מילדיו – אַמְנוֹן וְתָמָר וְאֶבְשָׁלוֹם, אִיךָ אֶפְשָׁר לְסַבֵּל כָּל כֵּךְ הַרְבֵּה? וְכֵן מֵאַנְשֵׁי הַדּוֹר סָבַל שְׁעָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיצְנֹת בְּגִלוּי, כְּמוֹ שְׁחֹז"ל הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (ירושלמי ברכות דף יג ע"א): 'אֵין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ לִיצְנִים מִה הָיוּ פְּרִיצֵי הַדּוֹר עוֹשִׂין הָיוּ הוֹלְכִין אֶצֶל חַלּוֹנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד וְאוֹמְרִים לוֹ: דָּוִד! אֵימַת יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? אֵימַתִּי בֵּית ה' גִּלְגָּ? וְהוּא אוֹמֵר: אַף עַל פִּי שְׁמַת־פְּנִינִין לְהַכְעִיסֵנִי, יָבֵא עָלַי שְׂאֵנִי שְׂמַח בְּלִבִּי, שְׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית ה' גִּלְגָּ. עוֹד לֹא הָיָה מִישָׁהוּ בְּעוֹלָם שְׁיִסְבֵּל סָבַל כֵּזֶה כְּמוֹ שְׁפַבֵּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ; שְׂלֹא אֶבֶד אֶת עַצְמוֹ וְתָמִיד פָּנָה אֶל הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ וּפָרַשׁ אֶת כָּל שְׂיִחָתוֹ לְפָנָיו. וּמִזֶּה עֲשֶׂה אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, כְּמוֹ שְׁרַבְנוּ ז"ל אוֹמֵר: שְׁפַר הַתְּהִלִּים הָיְתָה הַתְּבוּדוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ! כְּאֲשֶׁר הָיְתָה לוֹ צָרָה הוּא יָדַע שְׁהַפְתָּת הַיְחִידָה הִיא רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ו.

לכלל ששת ימי החול בקדשת שבת קדש

וידוע מה שתתקן תבעל שם טוב הקדוש זי"ע לומר לפני מנחה בערב שבת את המזמור קו – הודו לה' פי טוב פי לעולם תסדו.

שבו מפרשים הארבעה צריכים להודות. כמובא (טור ארח חיים סימן ריט): 'ארבעה צריכים להודות יורדי הים כשיעלו ממונו והלכי מדברות כשיגיעו לישוב ומי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא וסימן וכל החיים יודוך סלה חבוש, יסורין, ים מדבר'. וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברכת הרים וברכת הודאה הלכה ה): 'בשכיל זה נוהגין לומר מזמור הודו בערב שבת קדם קבלת שבת, כי על ידי זה המזמור של ארבעה צריכין להודות על ידי זה נשלם הדבור, ונמשך קדשה של שבת לששת ימי החל. וזה אנו צריכין עתה בערב שבת בסוף הששת ימי החל, לכללם בקדשת שבת שיהיה נמשך עליהם הקדשה של שבת, וזה נעשה על ידי ארבעה צריכין להודות שהם מפרשין במזמור הודו הנ"ל. הינו שכל יהודי עובר בכל ששת ימי המעשה, את כל אלו הארבעה, חבוש בבית מאסר היצר, ועוברים עליו יסורים קשים ומרים, והוא עובר את הים של האי עלמא עם כל מיני נסיונות, ומכרה ללקת במדבר שמים ברוחניות, ובדאי עובר עליו מה שעובר, כל ימות השבוע, ימי החלון, אכל באשר מגיע ערב שבת קדש, הוא פושט מעליו את בגדי החול, ומעל נשמתו את הבגדים הצואים, ומתמלא שמחה של שבת, הוא הגיע לעיר מושב - זהו זה! אזי תזמן להודות ולהלל

יב _____ ענין דוד מלכא משיחא, שבת קדש וחתן וכלה

להשם יתברך – הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יאמרו גאולי ה'
אשר גאלם מיד צר וכו'.

ז.

שגם בששת ימי המעשה נלמד את דרך ההתחזקות

וכאשר השבת חולפת ועוברת ואנו מתכוננים אל ששת ימי החול,
ושוב נתנסה במה שננתנסה, מהיכן נקבל חזק להחזיק מעמד בכל
מה שעובר עלינו? מלמודו הטוב של דוד המלך, עליו השלום, שהוא
היה בדיחו דמלכא (זהר הקדוש חלק א' קמח ע"א), ובעבודתו הקדושה גרם
שמחה בכל העולמות, והוא מלמד אותנו בדרך, שגם בששת ימי
המעשה נלמד את דרך ההתחזקות, שלא להשבר כלל מכל מה
שעובר עלינו, רק להמשיך על עצמנו שמחת שבת, שהיא הידיעה
השלמה באמתת מציאותו יתברך, וכמו שהרגישנו בעצומו של יום
השבת.

ח.

טעם השכינת בין דוד המלך לסעדת מלכה מלכה

לכן מובן היטב למה הסעדה הזאת שאנו מסבים בה נקראת סעדת
דוד מלכא משיחא, כי היא סוד המשכת קדשת שבת על ששת ימי
החול, שבהם עובר עליו מה שעובר, ומתעסק עם כל מיני רמאים
וצבועים, ובתוך כל התמולה הנשמית הזאת – עליו להשאיר ביישוב
הדעת ובדבקות הבורא יתברך, ואת הלמוד הנפלא הזה לומדים

מדוד המלך, שלמד את סוד ההתחזקות בתפלה ובדבקות הבורא בתוך כל הצרות והיסורים שעברו עליו. לכן בשאנו עוברים מקדשת השבת – מהרגשת השמחה באלקות, אל תוך הגשמיים של ישות ימי החול, תבא אנו מזכירים לעצמנו את הלמוד של דוד המלך – איך להמשיך את השמחה של שבת לישות ימי החול הקשים והמרים, לכן נקראת סעודה זו – סעודתא דדוד מלכא משיחא.

ט.

באיר נקלא בפסיק מתני"ה אשה משפלת

הקדוש ברוך הוא עזר והתאספנו לסעדת שבע ברכות, דיקא בפְּרֻשֵׁת השבוע מדברת התורה הקדושה מהשדוד של יעקב אבינו, השבוע יש מדרש מענין, חשוב שכל אחד ידע אותו (פראשית רבה סה, ג): ר' אבהו פתח (משלי יט): "בית והון נחלת אבות ומה' אשה משפלת". רבי פנחס בשם ר' אבהו: מצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין זוגו של איש אלא מן הקדוש ברוך הוא, בתורה מניין? (פראשית כד): ויען לכן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר. בנביאים (שופטים יד): "ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא"; בכתובים הינו דכתיב (משלי יט): "ומה' אשה משפלת", יש שהוא הולך אצל זוגו ויש שזוגו בא אצלו יצחק זוגו בא אצלו וירא והנה גמלים

באים יעקב הלך אצל זווגו דכתיב ויצא יעקב. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ב) הני"ה זה בחינת שדוכים, בבחינת (בראשית כד): "מה' יצא הדבר", בחינת (משלי יט): "ומה' אשה משפלת". ועל פי פשוטו יתבאר, כמו ששם הני"ה הקדוש מורה על הנה הנה ויתהי, אי אפשר לשנות בלום, כל התייה והמציאות היא רק אלקות, כמו כן ענין שדוכים, אינו תלוי באדם כלל, אלא הפל בידו יתברך לבד, כי הוא המזוג זווגים, ואי אפשר לפעל בלום נגד רצונו.

י

בשמחה יצירה בגן עדן מקדם

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רסה): שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לנה העולם מתפצלות, הוצר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון עפובים, במאמרם ז"ל (סנהדרין כב ע"א): 'קשה זווגו של אדם בקריעת ים סוף, וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים - זו השמחה הכי גדולה.

ובנה פרשתי את הברכה שמכרכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים אהובים בשמחה יצירה בגן עדן מקדם" - תינו רעים

אֲהוּבִים' הֵם הַבְעַל וְהָאִשָּׁה שְׂצָרִיכִים לְשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁהֵם הָיוּ אֶחָד
'בְּנֵי עֵדֶן מִקֶּדֶם' – לִפְנֵי שִׁירְדוּ לְזֶה הָעוֹלָם.

יא.

אין זויג האדם טבעי, רק הוא מן השם יתברך

וְכַתֵּב מִתְר"ל מִפְּרָאג זי"ע (באר הגולה – תפאר הרביעי): 'יש לך לדעת, כי
אין זויג האדם טבעי, רק הוא מן השם יתברך החבור והזויג. לךך
באיש ואשה יש שם י"ה היוד באיש תח"א באשה, לפי שהוא
יתברך מחבר אותם ואין בזה הענין הנחגת הטבע, רק כי הוא
פעלת השם יתברך, ולכך אין דבר זה נכנס בהנחגת הטבע ופרוש
זה נכון מאד גם כן. ודבר זה שהוא החבור הפרטי הוא ענין נפלא,
ורמזו אותו חכמים (סוטה ב' ע"א): 'קשה לזווג בקריעת ים סוף שנאמר
מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בפושרות', היחידים הוא חבור
הפרטים והוא דומה שמוציא אסירים, והוא בקריעת ים סוף שהוציא
את ישראל מתוך הטבע הכולל שקרע להם הים שהוא טבעי. וזה
היה סוף ותכלית גאלת מצרים שנאלם מתוך הטבע הכולל, ובשביל
שמוזג לכל אחד זויג תראוי לו, ובכוח שהוא פרטי זה הוא מחלק
מאחר והשם יתברך מאחד ומקשר אותם, דבר זה קשה כמו קריעת
ים סוף. כי קריעת ים סוף היה מחלק ומפריד הים שהוא אחד וראוי
להיות מחבר ביחד, והשם יתברך קרע אותו והפרידו, ואלו חבור

איש ואשה ראוי שיהיו נפרדים כל אחד לבדו והוא יתברך מחבר אותם להיות אחד".

יב

אתם בלכם יכולים לומר ברצונכם – אבל שדוף הוא מהשמים:

וכמו בים שאחר שקרע אותו משה רבנו חזר להיות כאחד, כך הנשמות האלו שהן נשמה אחת, אחר שנחלקו – רוצות להתאחד, ויש כל מיני קטרוגים, זה אומר כך וזה אומר כך, זה רוצה למדן, והוא אומר שבחיים לא יהיה למדן, זה רוצה עשיר, ואומרים שהוא סתם קבצן ועני וכו', אבל האמת היא, אתם בלכם יכולים לומר מה שאתם רוצים – אבל שדוף הוא מהשמים, וזהו ענין קריעת ים סוף, שהוא בכיכול נגד הטבע, שהמים יחזרו למקומם ותתבטל הקריעה – זהו טבעי, והמים להם חומה מימינם ומשמאלם.

יג

המחמתנים 'עמדו מן הצד', ואל תתערכו ואל תפריעו

אומרים בשם הרב הקדוש רבי שלמקה מזוויהל זי"ע, אשר בנפח תנאים אומרים העומד מצד החתן ועומד מצד הפלה מהי לשון 'עומד'? אלא שפרמזים להם מן השמים, הרי לא שואלים אתכם בכלל, 'עמדו' שניכם, המחמתנים מושגי הצדדים, 'מן הצד', זה מצד הפלה וזה מצד החתן. ואל תתערכו ואל תפריעו, כי הכל נכתב מן השמים.

יד

מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי

חכמינו הקדושים אומרים בפדרש (פפדבר רפה ג, ו) אלהים מושב יחידים ביתה וגו' מהו אלהים מושב יחידים הקדוש ברוך הוא יושב ודן אותם ומביא זה במקום אחד וזה במקום אחר ומושיבן בבית אחד מוציא אסירים בפושרות שהוא מוציאן מבתיהם אסירים בעל פרחן ומזונן. וכן הפדרש אומר בפפרשת השבוע (בראשית רפה סח, ד): 'קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא בקריעת ים סוף הקדוש ברוך הוא מה עושה להן מזונן בעל פרחן שלא במוכתן הדא הוא דכתיב (תהלים סח) אלהים מושב יחידים ביתה מוציא אסירים בפושרות מהו בפושרות בכי ושירות, מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי בכי'.

יש אחד שהוא שש ושמח בנה שמצא את זוגו, ולבו מלא על גדותיו, ומקבל על עצמו, בעת אחיה בשלום ובשלחה, ונהיה מפוש כמו אדם הראשון קדם החטא וכו', לעמת זאת, יש אחד שנזפל בדעתו, וכל הזמן מקונן ובוכה – זה לא שדוד! אני מתחרט, איך נפלתו וכו'...

טו

בח הבחירה שנתנו לכל אחד מן השמים

ונה בח הבחירה שנתנו לכל אחד מן השמים, אם יש לה שכל אלה עושה מהחיים גן עדן אם אין לה שכל אלה חי בגיהנום, כמו שרבונו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כב) שהגיהנום והגן עדן הם כאן בזה העולם, כאן זהו הגן עדן וכאן הוא הגיהנום, אם אלה זוכה להשלים עם המצב שלך ברצון שלם, ובתאם לכה אלה מתנהג פראוי, אלה יכול לזכות לחיות חיי גן עדן בזה העולם, אבל אם אלה מתעקש ואלה לא רוצה – החיים הופכים למר ממות, וכאלו חי חיי גיהנום בזה העולם, כי הכל תלוי לגמרי בהנהגת האדם.

טז

לכה דודי לקראת בלה – השמחה הגדולה ביותר

כאשר חתן וכלה נפגשים, היא השמחה הגדולה ביותר, עד כדי כך שחז"ל הקדושים אומרים, שכל המשמח חתן וכלה באלו בונה חרבה אחת מהרבות ירושלים, כי בנין הבית היהודי הוא בעין בנין בית המקדש, וחתן מוחלים לו כל עונותיו, שמוזה רואים את גדל השמחה הגדולה שיש בין חתן לכלה. וכמו כן שבת קדש היא בסוד יחוד חתן וכלה, שזו בחינת השמחה הגדולה השורה בשבת קדש, לכה דודי לקראת בלה – השמחה הגדולה ביותר, בכיכול.

יז

התפללות תחת החפה השוכות ביותר

והנה ידועה מעלת יום החפה, שהיא עת רצון גדולה מאד לפעל בשמים את כל מה שצרכים, רבנו הקדוש הקפיד מאד על זה – שיבקשו אז מה שרוצים וצרכים, כי התפללות תחת החפה השוכות ביותר, והרב הקדוש מראפשיין זי"ע, היה אומר: "חבל חבל שמסרו את ההזדמנות הזאת, יום שפזה לילדים צעירים..." כי אם היו יודעים את השוכות התפלה תחת החפה, היו מבקשים על כל פרט ופרט. כמו שידוע הספור, שפעם באה אל רבנו ז"ל בתו אדל, עליה השלום, והתלוננה לפניו על הצער שפובלת מהמשרתת שלה, ענה ואמר לה רבנו ז"ל: "וכי התפללת על זה תחת החפה?".

יח

נמצאים בדרגה גבוהה של זכוה וטהרה

והנה החתן הכין את עצמו בדבעי לחתונה שלו, ובכה היטב לפני השם יתברך שתהיה לו הצלחה גדולה בתיים, וכמו כן הכלה בכחה בדמעות בתפלה ובקשה להשם יתברך על הצלחתם התמידית, ובפרט תחת החפה. והפרת פניהם ענתה בם, שהם זרע ברוך ה', רואים את הקדשה והטהרה של חתן וכלה, יש המסימים ביום זה

את כל התהלים, או כמה שיוכלים, ועושים תשובה על כל השמויות שעשו בימי הנעורים... ונמצאים בדרגה גבוהה של זכויות וטהרה.

יט

שבעת ימי המשתה – למוד עמוק בעבור החתן והכלה

אחר החתונה חוגגים שבעת ימי השבע ברכות, בכל יום עושה משפחה אחרת מסבת וסעדת שבע ברכות, החתן יכול להתפלל מזה, כי האם אחר הכנה דרבה של ימים ושנים, צריח לרדת לבזו רמה להפיר את המשפחות, וכל אחד רוצה לפגשו ולדבר עמו וכו',⁷ והכל חוזר על עצמו בכל ערב מחדש, ויש שיוכל לקבל חלישות הדעת מזה, שאחר יום החפה בזה קדוש וטהור, נופל אל עניני חלין, לבאורה.

אלא שנה הוא למוד עמוק בעבור החתן והכלה, כי שבעת הימים האלו הם בנגד שבעים השנה, שמתחילות כבר מעכשו,⁸ ומלפדים

⁷ הייתי פעם בחתנה, מגיע המתן [לא כל אחד אוכל בשר לכל אחד יש את השחיטה, כדי לחטך עגמת נפש מגישים דג], פתאום נענה אחד מהמסבים: אזי שוב פעם דג? כבר רציתי איזו מנת בשר... יום ראשון – דג, יום שני – דג, יום שלישי – דג, וכל זה לאזני החתן והכלה.

⁸ מגיל עשרים בערך, באשר בית דין של מעלה לא דן את האדם אלא מגיל עשרים, הינו שמעת החתנה מתחילה לידת האדם לארך ימים ושנים טובות.

אותם, אף אם אמנם הכנתם את עצמכם פראוי אל יום הפתכם ושמחתכם, אבל כנגד זה תדעו, שהחיים אינם מתנהלים תמיד כמו שאתם רוצים, ולכן בכל יום תהיה לכם פגישה עם משפחה אחרת, וכל אחד רוצה להפיר ולהציץ ולומר את חות דעתו, ותבינו שזו היא הכנה לחיים האמתיים, שצריך להתחזק גם בעליות ובירידות, וגם בתקופות שנמצאים מחוץ לבית המדרש – לדעת להתחזק גם אז בקדשה ובטהרה.

ב.

יחודי שמימי אינו מאבד עצמו, ובכל מצב הוא דבוק בו ויתברך

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן סח) שעקר שלמות הצדיק שלשנמצא למעלה הוא נמצא גם למטה, וכשנמצאים למטה – נמצאים גם למעלה.

והנה לאנשי העולם נדמה, כי צדיק הוא רק אחד שהולך במלבושים מיוחדים ואין לו עסק עם אף אחד, איש שמימי שיושב סגור בביתו והנבאים מגרשים את הבאים אליו, רב אנשים לא יכולים להראות דברים כאלו... מתבישים ללכת כך ולהיות עם גבאים ולשבת סגור וכו', הגישה הזאת היא טעות גדולה, אפשר מאד להטעות אנשים עם הדברים האלו.

אבל חז"ל הקדושים גלו לנו, מה נקרא 'שמים'? אש ומים! – שני הפכים גמורים, באשר שני הפכים מתחברים ומתאחדים זה נקרא 'שמים'! וזו חכמתו של בר ישראל, מה נקרא יהודי שמימי? שאינו מאבד את עצמו, ובכל מצב הוא זוכה להיות דבוק בו יתברך, שזו בחינת המשכת קדשת שבת לכל ימות החול, שגם בימים רגילים ממשיך את קדשת שבת לכל ימות השבוע.

כא.

על עבודת השם יתברך באותה התלהבות גם בימות החול

אם אדם מקבל על עצמו את על עבודת השם יתברך באותה התלהבות גם בימות החול, הוא אומר לעצמו בהחלטיות, למשל: אני יודע שאני צריך להתפלל שחרית מנחה מעריב במנין! אין קשר למתרחש סביבי – יש לי קביעות חזקה בעבודת השם. וכי בעמך ישראל גוי אחד בארץ אפשר לראות יהודים, מתיגע על פרנסה בפרט בימי החרף יש בבתי חרשת ובחנויות מנינים של יהודים מתפללים עם מנין, מנחה מפוש עם מסירות נפש שזה חשוב אצל השם יתברך, וגם עושה משא ומתן באמונה כי יודע שאיננו יכול לשקר ולרמאות, כמו שפנתוב: "ויראת מאלקיך" וכו'. ככל שמוקבל על עצמו זאת ביתר שאת ויתר עז, זוכה להמשיך על עצמו קדשה בימות החול, גם בן.

כב.

בְּשִׁנְמֻצָּאִים לְמַעְלָה – נְמֻצָּאִים לְמַטָּה, וּבְשִׁנְמֻצָּאִים לְמַטָּה נְמֻצָּאִים לְמַעְלָה

וְהִנֵּה הִחָתָן הַיּוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ, אִם יוֹזֵב לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל תּוֹרָה
בְּהַתְמַדָּה בְּרְאוּי, לְמִשָּׁל קוֹבֵעַ לְעֲצָמוֹ חֵק וְלֹא יַעֲבוֹר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
הַפֶּשַׁשׁ רִשְׁי וְתִרְגוּם. וְכֵן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְכֵן
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְכֵן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה סְעָפִים בְּשִׁלְחָן
עָרוּף – אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ, אִם יִתְמַיֵּד בְּזֶה בְּלֵי הַבֵּט עַל מַה
שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּחַיֵי הַיּוֹם יוֹם. אָדָם שְׂיִישׁ לוֹ שְׂיִיכוֹת כּוֹזֵאת אֶל עֲבוֹדַת
הַשֵּׁם – הוּא נִקְרָא "אָדָם שְׂמִימִי", שְׁנִמְצָאִים לְמַעְלָה וְנִמְצָאִים גַּם
לְמַטָּה, וּבְשִׁנְמֻצָּאִים לְמַטָּה נְמֻצָּאִים גַּם לְמַעְלָה.

כג.

אִם יִתְנַהֵג הוּא "עֲרֵלִיד" – חַיָּא גַם תִּתְנַהֵג "עֲרֵלִיד

וְכַעַת בְּרַצוֹנֵי לְפָנֹת אֶל הִחָתָן וְאֶל כָּל הָאֲבָרְכִים וְהַבְּחוּרִים
שְׁעוֹמְדִים לְהֵיוֹת חֲתָנִים – דְּעוּ! כִּי מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלּוֹ יִתְבְּרֵךְ, אָדָם
כְּזֶה, שְׁמַצֵּד אֶחָד, הוּא רוֹחֵנִי, וּמַצֵּד שְׁנֵי הָאָדָם הוּא גַם גְּשָׁמִי, וְעָלָיו
לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְאֲנָשִׁים. לְכֵן צְרִיךְ לְזַכֵּר, כִּי צְרִיךְ לְתַתּוֹת תְּשׁוּמַת
לֵב לְאִשָּׁה, אִין בְּרִירָה! כִּד רְצָה הַבּוֹרָא יִתְבְּרֵךְ, זֶה הוּא הַמְצוּחַ
הֶרְאֵשׁוּנָה – לְהִתְחַתֵּן! וְהַחֶפֶד רָאָה הַבּוֹרָא יִתְבְּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית ב, יח): "לֹא
טוֹב הָאָדָם לְהֵיוֹת לְבֶדוּד", כִּי לְהֵיוֹת לְבֶד – מְאֹד לֹא טוֹב! חַיָּב שְׂיִתְיָה

עזר בנגדו. אומרים חז"ל (יבמות סג ע"א): 'זכה - עוזרתו, לא זכה - בנגדו'; כי הכל תלוי באדם, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): 'ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת', אם הפעל יתנהג 'ערליך' - גם האשה תתנהג 'ערליך', אם הוא ילמד ויתפלל - היא תעזר לו בכך.

כד.

גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו יורש גיהנום

אבל אם הפעל אינו שומר על פיו, ומדבר מה שאסור היה לו לדבר - כבר יעבר עליו מה שיעבר. התנא אומר (אבות א, ה): 'חמרה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה וסופו יורש גיהנום'; ובפשוטו, מדבר על הגיהנום שלאחר מיתתו וכו', אבל אפשר לפרש בדרך דרוש - **חמרה שיחה עם אשה** - וגורם בשיחתו היתרה שדוקר אותה ומעליב אותה אזי, **גורם רעה לעצמו** - הוא גורם לעצמו בשטותו את כל הרעה העתידה לבוא על הבית הזה, בגלל פיו הפתוח ואל תדבר על הוריה... אל תדבר על החכונות שלך... אל תחפש חכונות...]. ואם עושה כן, מפילא **בוטל מדברי תורה** - כי מתקומטים בלי סוף. **וסופו יורש גיהנום** - עוד בעולם הזה! באשר דברת מלה שלא היית צריך - יהיה לך את הגיהנום עוד בזה העולם.

שצריך לשבח יותר ממה שהיא באמת

ועל כן, בפית צריך להזהר שהדבור יהיה רק דבור טוב, לשבח ולהחמיא, כמו שאיתא בגמרא (כתבות יו ע"א): בית שמאי אומרים: פלה כמות שהיא ובית הלל אומרים פלה נאה וחסודה; הינו שבית הלל מחמירים יותר, ואומרים, שצריך לשבח יותר ממה שהיא באמת.

כה.

עזבו את החורים – בכך שתפסיקו להתלונן לפניכם

ואמרת התורה תקדושה (בראשית ב, כד): "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד"; בפסלומדים פשוטו של מקרא, וחרי אנו יודעים שהתורה תקדושה היא נצחית, בכל אדם, בכל מקום ובכל זמן, ובכך מתעוררת תמיחה קצת, הרי איך אפשר לומר לאדם לעזב את אביו ואת אמו, וחרי הוא מצוה במצות עשה של פבוד אב ואם, שהיא מצוה תמידית, הנמשכת כל ימי חייו וחיי הוריו!⁹

⁹ הנה חז"ל אומרים: 'מכבדו בחייו מכבדו במותו'; וידוע מה שהגאון הקדוש ממונקאטש ז"ע מביא בספרו הקדוש: 'דברי תורה', שגם כאשר החורים נמצאים בגן עדן, שימשיך לומר: "הרחמן הוא יברך את אבי מורי ואת אמי מוכתי", כי זה נכלל בענין מכבדו במותו. ומוכא בשלחן ערוך שצריך לקרא את חמיו 'אבא', כמו שרוד קרא לשאל 'אבי'.

ואפשר לומר בדרך צחות, הנה שניכם התחתנתם, אבא ואמא התנגעו כל כך עד שראו אתכם תחת החפה, אני מבקש מכם רק דבר אחד - על בן ועזב איש את אביו ואת אמו - עזבו את ההורים, בכך שתפסיקו להתלונן לפניהם, הם רוצים לרוות נחת מילדיהם, ספרו להם שטוב לכם, הפעל יאמר: זכיתי שהתקנים בי "מצא אשה מצא טוב" - בזאת אשה יקרה, והאשה תספר: קבלתי בזה בעל טוב שקובע עתים לתורה וכו' וכו'. ואת הפעיות שביניכם סדרו לכה, ללא ערוב ההורים, עדיף ללכת לצדיק וכו', אבל להורים לא מספרים דברים מצערים, אל תערבו אותם בנפוחים הקטנוניים והקטנים, כמו שקורה שאומרים משהו לא במקום, ונעשיתה אי נעימות, לא חיבים שההורים כבר יהיו מערבים, כי עד שהם התנו אתכם הם ראו כוכבים...

כו.

מוכר השכל מהמהרש"א שברוממותו הכנים כל אורח לביתו

נחזור לעניינינו, בכל שאדם יהיה גבוה ומרומם וכו', עליו ללמוד ולדעת כיצד נתן עם זאת, לרדת אל המדרגה הנמוכה, ולא לעזוב גם אז את הרוממות שבדרגה הגבוהה, וכמו שהזכרנו, שהפעל צריך להוריד את עצמו לאשה, לחזקה ולעודדה בכל יכלתו. מי לנו גדול מהמהרש"א הקדוש זי"ע, שאין לשער גדלתו העצומה, פידוע

מה שהעיד עליו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שכל החבורים עד המהרש"א ועד בכלל נתחברו ברוח הקדש. ואמר שצריך ללחץ את עפר קברו הקדוש שבעיר אוסטריה, ואמרו צדיקים, שעל בן נקראת שמה אוסטריה – אות תורה! מרב קדשה ותורה שהכנים המהרש"א הקדוש בעיר הזאת, מרב דבקותו בתורה הקדושה, עד שמי שלומד את חבוריו בעיון רוצה את הדושי העמקים. ואף על פי בן, מספר עליו, כי על משקוף ביתו היה חקוק באותיות בולטות הפסוק (איוב לא, לב): "בחיון לא ילין גר דלתי לארץ אפתח"¹⁰.

רצון חבורא – להיות באמת למעלה... ולהוריד עצמו לכל אחד

ודבר ידוע הוא זה, אשר הכנסת [כל סוגי] אורחים בדרך גורפת וכללית – היא הדבר הקשה ביותר¹¹, אבל זהו רצון חבורא, מצד אחד להיות באמת למעלה... ומצד שני תוריד את עצמו לכל אחד. כמו שרואים אצל המהרש"א, שהיה כל כך גדול, וחבר את הדושו הנפלא, ועם זאת, היה אדם שיכל להוריד את עצמו לכל בריה

¹⁰ עד המלחמה העולמית הראשונה (אם איני טועה) בשנת תרמ"ח הפית הזו עוד עמד על תלו.

¹¹ היתה לי פעם הכנסת אורחים, ואני יודע מה זה... והוא ממש כמו נח בתבה שאם היה מאחר לתת את האכל לפני החיות – חטף וכו', כך זה עם אורחים קשים שאמה נהיה משעבד אליהם, פיזוע.

וברְיָהּ, וְכָל אָדָם עָנִי יִכַּל לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכִמּוֹ כֵּן הִחָתֵן, לְצַד הַרְצוֹן הַגָּדוֹל לְהִתְעַלּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבִעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לְזָכֹר לְתֵת תְּשׁוּמַת לֵב רְאוּיָה לְרַעֲיוֹ.

כז.

בּוֹדָאי גַם לִי מִתָּר לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמֵי לְדָבָר עִם בְּרִיּוֹתָיו שֶׁל מְקוֹם

אֶחָד שֶׁאֵל אֶת הַמַּגִּיד הַגָּדוֹל מִמְּעוֹרְרֵיטֵשׁ זי"ע¹², הָרִי מַעֲלַת כְּבוֹדוֹ הִיָּה נוֹדַע וּמְפָרָסֵם כְּלִמְדוֹן גָּדוֹל, וְלִמָּה הִתְחַלְתֶּם דְּרֹךְ הַדְּשָׁה? – לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמְכֶם לְכָל הַכְּפָרִיִּים הַפְּשׁוּטִים, שְׁמֹסְפָרִים עַל הַבְּעִיּוֹת הַקְּטַנּוּגִיּוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ'. וְחִיָּה הַרְבַּ הַמַּגִּיד, עָנָה וְאָמַר לוֹ: "הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹדָאי אֵין סוּף, וְהוּא הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל וּבָרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה עִם רַבּוּת אֲנָשִׁים וְכוּ', וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקִים אֶת כָּל הַפְּרִיאָה כְּלָה כְּכָל עֵת וְרַגַע, בּוֹדָאי גַם לִי מִתָּר לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמֵי לְדָבָר עִם בְּרִיּוֹתָיו שֶׁל מְקוֹם".

כִּי זֹאת הִיא שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק, שְׂאֵף שֶׁהוּא נִמְצָא לְמַעַלָּה – הוּא מִסְגֵּל לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ גַם לְמַטָּה, וּלְחַפָּה, גַם כְּשֶׁהוּא לְמַטָּה – הוּא מִסְגֵּל

¹² לִפְנֵי הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְמַרְנָא הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, הִיָּה חֲבֵרוֹתָא שֶׁל הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ בַּעַל הַפְּנִי יְהוֹשֻׁעַ, וְהֵם הָיוּ מִתְנַגְּדִים עַל דְּרֹךְ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְאָחַר כֵּן נִתְקַרְבַּ, וַיֵּשׁ סְפוּר שְׁלָם עַל הַתְּקַרְבוֹתוֹ, וַיִּבְאֵר בְּמִקוֹם אַחֵר.

להיות דבוק לגמרי בעולמות העליונים, אשרי לו ואשרי חלקו, וזו תהרף של עבודת השם שצריך כל אחד ללמוד על מנת לקיים.

כח.

העקר הוא האוירה הטובה בבית

על כל אברך לחזור ולשנן את מה ששלמה המלך, עליו השלום, אומר בהקמתו (משלי טו, יז): "טוב ארחת ירק ואהבה שם משור אבום ושנאה בו"; הינו שאפלו ארוחה פשוטה¹³, הופכת למעדן עולם אם יש שם אהבה, לא כן אם יש שנאה בבית, למרות שיש בשרים ומעדנים, בלי סוף, מה שזה הכל? הלא העקר חסר מן הבית, ולכן צריך להשגיח על העקר ולעזוב את הטפיל, העקר הוא האוירה הטובה בבית, וכל מה שיש בבית בגשמיות, הוא הטפיל לזה.

כט.

אני מרגיש שזאת היא השמחה שלי, באלו היו שניהם ילדי

השם יתברך יעזר, שזנבה להתחזק, הנה אנו שמהים בשמחת התן וכלה, ברוך השם התקנים בהתן (משלי יח, כב): "מצא אשה מצא טוב", אני יכול להעיד על כך... ואני מרגיש שזאת היא השמחה שלי, באלו היו שניהם ילדי – אני אומר לכם זאת בגלוי! ברוך השם זאת

¹³ הנזכר כאן את אשר מובא בספר 'חיי מוהר"ן' (סימן תקכח): 'פעם אחת דברו לפניו מדאגת פרנסה גער בהם ואמר מה לדאג על פרנסה הלא להם עם איגריקיס [מלפפון] הוא מאכל'.

אצלי השמחה הגדולה ביותר, אפילו שהייתי מאוד חלש בחתונה, ואני צריך גם עכשו רפואה גדולה, ואני מאוד מבקש מכל אחד שיכול, שיזכיר את שמי בעת תפלתו בכרפת "רפאנו", השם יתברך בודאי ישלח רפואה שלמה, אבל אף על פי כן היתה לי שמחה עצומה.

ל.

שהעקר לחזק את עצמו 'שקורין דערהאלטין זיד'

וזכינו לשבת בשמחה זו, בשמחת סעדת מלכה מלכה, וכמו שבארנו לעיל באריכות, שאחרי שבת יורדים אל ששת ימי החול, וצריך ללמוד איך להתחזק שנה סוד ענינו של דוד המלך, עליו השלום, שהיה דבוק כל ימיו בו יתברך, אף שרדפו אותו בכל מיני רדיפות, ואף על פי כן לא נפל משמחתו ומהתחזקותו בו יתברך, ואת זה אנו עושים בסעדה זו, ואת כל זה למדנו אצל רבנו ז"ל, שהעקר לחזק את עצמו 'שקורין דערהאלטין זיד'.

לא.

מעלת למוד משניות:

ואיך אפשר להתחזק יותר מאשר בלמוד משניות. 'משנה' הם אותיות 'משנה' – שמשנה את טבע האדם לגמרי, וזה גם אותיות 'נשמה', ובזהר הקדוש מגלה שמלאך מט"מ הוא סוד ששה סדרי

משנה - שמקשר את העולם העליון לעולם התחתון¹⁴, שאם בחור
לומד הרבה משניות זוהי סגולה לזוג - זה מקשר את העולם הזה
לעולם הבא. כמו שאיתא בשם האר"י ז"ל (עין באר הישב ארץ חיים סימן
א' סעיף קמ"ז): 'ושעור משניות קדם לכל דבר'; הקדוש ברוך הוא יעזר
שתזכו להחזיק במשניות כל ימי חייכם.

¹⁴ והוסיף כאן בדרכי אגב: "לזה צריך שיסה נפרדת".